

2. Фізична культура як невідмінна складова формування здорового способу життя молоді: Укр.-канад. проект "Молодь та здоров'я — 2" / О.О. Яременко, О.Д. Дубогай, Р.Я. Левін, Л.В. Буська. — К., 2005. — 124 с.

3. Стельмахівська В.П. Гігієнічні проблеми оздоровлення дітей та підлітків засобами фізичного виховання / В.П. Стельмахівська // Гігієна дітей та підлітків. Наук. вісник нац. мед. універ. ім. О.О. Богомольця. — 2010. — № 27. — С. 265-266.

4. Kirk D. The handbook of physical education / [ed. R. McDonald, M. O'Sullivan]. — London: Thousand Oaks; New Delhi: SAGE Publications, 2006. — 838 p.

5. Круцевич Т. Основні напрями вдосконалення програм фізичного виховання школярів / Т. Круцевич // Теорія і методика фізичного виховання і спорту. — 2006. — № 4. — С. 20-27.

6. Гозак С.В. Особливості фізичного розвитку школярів, що навчаються у загальноосвітніх навчальних закладах з різним типом фізичного виховання / С.В. Гозак, О.Т. Єлізарова, І.О. Калиниченко // Гігієна населених місць. — 2011. — № 57. — С. 319-326.

7. Гозак С.В. Особливості розумової працездатності учнів залежно від особливостей їхнього здоров'я у загальноосвітніх навчальних закладах з різною організацією фізичного виховання / С.В. Гозак, О.Т. Єлізарова, Т.В. Станкевич // Науковий часопис НПУ. Серія № 15. — К.: В-во НПУ, 2011. — Вип. 10. — С. 188-192.

8. Полька Н.С. Концепція гігієнічного супроводу управління якістю фізичного виховання у навчальних закладах / Н.С. Полька, І.О. Калиниченко // Довкілля і здоров'я. — 2009. — № 4. — С. 45-54.

9. Методичні рекомендації МР 168.11/38.12. Впровадження програми профілактики і корекції порушень опорно-рухового апарату "Красива постава дитини" у навчальний процес закладів дошкільної та середньої освіти. — К., 2012. — 36 с.

10. Булич Э.Г. Здоровье человека: Биологическая основа жизнедеятельности и двигательная активность в ее стимуляции / Э.Г. Булич, И.В. Мурахов. — К.: Олимп. лит-ра, 2003. *Надійшла до редакції 22.02.2013.*

PECULIARITIES OF DAY ROUTINE IN SENIOR PRE-SCHOOL AGE CHILDREN

Stankevich T.V.

ОСОБЛИВОСТІ РЕЖИМУ ДНЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Р

ежим дня дітей старшого дошкільного віку як найважливіша складова способу їхнього життя має відповідати віковим особливостям дітей та сприяти їхньому гармонійному розвитку [1]. Основними режимними моментами у вихованців дошкільних навчальних закладів (ДНЗ) є навчальні заняття, ігри, прогулянки, денний сон, харчування, самообслуговування, загартування та гігієнічні процедури. Одним з головних чинників збереження здоров'я дітей є чергування оптимального обсягу навчального навантаження, тривалості занять та раціонально організованої рухової активності, що створює оздоровчий ефект для дошкільників [2, 3]. Це стосується не лише перебування дітей у дошкільному навчальному закладі, а й організації життєдіяльності вдома та виховання батьками позитивного став-

СТАНКЕВИЧ Т.В.
ДУ "Інститут гігієни та медичної екології ім. О.М. Марзєєва НАМНУ", м. Київ

УДК 613.954:373.2

Ключові слова: діти старшого дошкільного віку, режим дня, дошкільні навчальні заклади сільської та міської місцевості.

ОСОБЕННОСТИ РЕЖИМА ДНЯ ДЕТЕЙ СТАРШЕГО ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Станкевич Т. В.

ГУ "Институт гигиены и медицинской экологии им. А.Н. Марзеева НАМНУ", г. Киев

Цель работы: изучение особенностей режима жизнедеятельности детей старшего дошкольного возраста.

Методы: социологические, статистические.

Результаты. Проведен опрос 1241 родителя старших дошкольников об особенностях режима дня детей. Установлено, что режим дня значительной части детей старшего дошкольного возраста в городской и сельской местности характеризуется преобладанием деятельности статического и сенсорного характера на фоне снижения двигательной активности, элементов произвольной деятельности и отдыха. 34% сельских и 44% городских детей дополнительно занимаются в различных кружках и секциях. Активная фаза режима дня сдвинута у сельских детей на 1 час раньше по сравнению с городскими.

Перспективными являются исследования по определению режимных элементов во время пребывания детей в дошкольных учебных учреждениях и определение ведущих факторов, влияющих на здоровье детей.

Ключевые слова: дети старшего дошкольного возраста, режим дня, дошкольные учебные учреждения сельской и городской местности.

© Станкевич Т.В. СТАТТЯ, 2013.

влення до навчальної діяльності. Проаналізовано 1241 анкету щодо режиму дня дітей (622 хлопчика та 619 дівчаток) з подальшою статистичною обробкою результатів [4].

Результати та їх обговорення. Виявлено певні відмінності у формуванні способу життя та режимі життєдіяльності міських та сільських дошкільнят, а також між хлопчиками та дівчатками.

лення дитини до дотримання режиму навчання, відпочинку та фізичної активності.

Метою дослідження було вивчення особливостей режиму життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку.

Матеріали і методи. За спеціально розробленою анкету були опитані батьки дошкільнят у містах Київ, Суми, Вінниця та у сільській місцевості Дніпропетровської області. Було вивчено особливості режиму дня дітей старшого дошкільного віку та їхнє ста-

Встановлено, що у середньому 61,6% дітей старшого дошкільного віку відвідують дошкільний навчальний заклад 3 і більше років, майже третина дітей — два роки. У сільській місцевості діти раніше вступають до ДНЗ, ніж у містах ($R = 0,03$, $p < 0,01$), а серед міських дітей хлопчики раніше потрапляють до ДНЗ, ніж дівчатка ($R = -0,66$, $p < 0,01$). Привертає увагу те, що кожна 8-9 дитина приходить до ДНЗ лише за рік до школи.

Під час дослідження основних складових режиму дня дошкільнят встановлено, що

раніше прокидаються сільські діти — у селах в 1,9 рази більша частка дітей, які прокидаються до 7.00 ($40,8 \pm 1,6\%$ проти $22,0 \pm 2,1\%$; $p < 0,001$). Більше половини усіх дітей встають о 7.00-7.30 ($59,1\%$), $9,5\%$ — після 7.30.

У середньому 29,5% дітей долають відстань від дома до садочка до 500 м, 51,8% міських та 41,3% сільських дітей — від 500 м до 1000 м, 10,8% міських та 8,3% сільських дошкільнят — понад 1000 м. Встановлено, що сільські діти долають значно більшу відстань до садочка, ніж міські ($\chi^2 = 17,2$, $p < 0,001$). У сільській місцевості у 3,5 рази більша кількість дітей, які дістаються до ДНЗ лише транспортом ($21,7 \pm 1,4\%$ проти $6,2 \pm 1,2\%$; $p < 0,001$), та у 2,2 рази більше дітей, які йдуть до ДНЗ пішки та їдуть транспортом ($35,8 \pm 1,6\%$ проти $16,5 \pm 1,9\%$; $p < 0,001$). Відповідно у містах в 1,8 рази більша кількість дітей, які дорогу до садочка долають тільки пішки ($p < 0,001$).

Більша відстань до дитячого закладу також пояснює те, що у сільській місцевості вдвічі більша частка дітей витрачає на дорогу до ДНЗ понад 30 хвилин ($12,2 \pm 1,1\%$ проти $6,2 \pm 1,2\%$; $p < 0,001$).

У середньому 73,7% усіх дошкільнят розпочинають свій день у ДНЗ від 8.00 до 8.30 ранку, але у селах дітей приводять до садочка раніше, ніж у містах ($\chi^2 = 48,3$, $p < 0,001$), а у містах хлопчиків приводять раніше, ніж дівчаток ($R = -0,9$, $p < 0,05$).

Майже половина сільських та міських дітей зранку не снідає вдома. 27,1% міських та 34,2% сільських дітей з'їдають перед виходом з дому бутерброд з чаєм, 19,5% міських та 7,9% сільських дошкільнят — кашу (молочну чи м'ясну), решта снідають інколи. Переважна більшість дітей тричі харчується у закладі: 93,0% міських та 99,7% сільських снідають, майже 100% обідають, 87,3% міських та 87,6% сільських дітей мають підвечірок у ДНЗ. 79,0% сільських дітей не вечеряють у садочку, у той час як 51,5% міських дітей залишаються на вечерю у закладі. До того ж при порівнянні міських та сільських даних можна стверджувати, що у селах батьки надають перевагу сніданку дитини у ДНЗ ($R = 0,7$, $p < 0,001$), а у містах — ве-

Таблиця 1

Стативно-просторова характеристика виборів додаткових занять дітей старшого дошкільного віку ($P \pm m$, %)

Додаткові заняття	Діти старшого дошкільного віку		
	хлопчики	дівчатка	разом
місто			
Не займаються	55,5 ± 3,8	55,6 ± 3,4	55,6 ± 2,5
Спорт	12,2 ± 2,5**1	2,4 ± 1,1	6,8 ± 1,3
Танці	7,3 ± 2,0	21,5 ± 2,8**1	15,2 ± 1,8
Музика	1,2 ± 0,8	2,0 ± 0,9	1,6 ± 0,6
Іноземна мова	7,3 ± 2,0#1	2,4 ± 1,1	4,6 ± 1,1*
Живопис	0,0 ± 2,4	2,0 ± 0,9	1,1 ± 0,5
Рукоділля та ручна праця	0,0 ± 2,4	1,5 ± 0,8	2,2 ± 0,7
Поєднання двох та більше додаткових занять	13,4 ± 2,6	12,7 ± 2,3	13,0 ± 1,7**
село			
Не займаються	69,0 ± 2,1	63,5 ± 2,3	66,4 ± 1,5
Спорт	10,7 ± 1,4**2	2,2 ± 0,7	6,7 ± 0,8
Танці	4,4 ± 0,9	11,8 ± 1,5**2	7,9 ± 0,9
Музика	1,3 ± 0,5	2,7 ± 0,7	2,0 ± 0,4
Іноземна мова	1,1 ± 0,4	1,0 ± 0,4	1,0 ± 0,3
Живопис	1,1 ± 0,4	2,9 ± 0,6#2	2,0 ± 0,4
Рукоділля та ручна праця	7,7 ± 1,2	8,5 ± 1,3**	8,1 ± 0,9**
Поєднання двох та більше додаткових занять	4,8 ± 0,9	7,5 ± 1,3	6,1 ± 0,8

Примітки: * — відмінність між містом і селом, $p < 0,01$;

** — відмінність між містом і селом, $p < 0,001$;

#1 — відмінність між міськими хлопчиками та дівчатками, $p < 0,05$;

**1 — відмінність між міськими хлопчиками та дівчатками, $p < 0,001$;

**2 — відмінність між сільськими хлопчиками та дівчатками, $p < 0,001$; #2 — відмінність між сільськими хлопчиками та дівчатками, $p < 0,05$.

PECULIARITIES OF DAY ROUTINE IN SENIOR PRE-SCHOOL AGE CHILDREN

Stankevich T.V.

SI "A.N. Marzeiev Institute for Hygiene and Medical Ecology, NAMSU", Kiev

Study objective: study of the peculiarities of the routine of vital conditions in the children of senior pre-school age.

Methods: sociological, statistical.

Results. Survey of the 1241 parents of senior pre-school children on the peculiarities of day routine of the children has been performed. It has been determined that a day routine of the majority of the senior pre-school age children both in urban and in rural localities was characterized

by the prevalence of the activity of static and sensor character on the background of a decrease of motor activity, elements of arbitrary activity and rest. 34% of rural and 44% of urban children additionally visit different hobby groups. Active phase of the day routine is shifted by an hour earlier in rural children in comparison with the urban ones. Research on the determination of routine elements at the stay of the children in pre-school educational institutions and determination of the main factors, affecting the children, is a perspective one.

Keywords: children of senior pre-school age, day routine, rural and urban pre-school educational institutions.

чері ($R = -0,2$, $p < 0,001$). У сільській місцевості батьки раніше забирають дитину з садочка, ніж у містах ($R = -0,4$, $p < 0,001$), що, на нашу думку, зумовлене різним стилем життя у місті та селі. Так, 84,8% батьків у сільській місцевості забирають дітей з садочка з 16.00 до 18.00, тоді як у містах 85,1% батьків — з 17.00 до 19.00.

Під час вивчення зайнятості додатковими заняттями дітей старшого дошкільного віку встановлено, що 55,6% міських та 66,4% сільських дітей не мають додаткових занять поза ДНЗ (табл. 1). Решта дітей зай-

у 4 рази частіше дітей залучають до додаткових занять з іноземної мови ($p < 0,01$) та втричі частіше, ніж дівчаток, це стосується саме хлопчиків ($p < 0,05$). Також у містах вдвічі частіше зустрічається поєднання двох та більше додаткових занять для дітей старшого дошкільного віку. Така відмінність у показниках села й міста може бути пов'язана з більшими можливостями міської освіти та з загальними тенденціями підвищення соціальних і освітніх вигод до сучасної молоді.

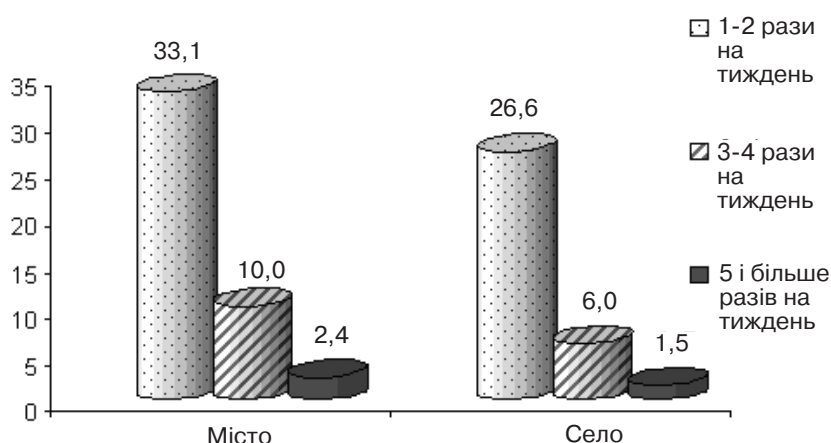
Встановлено, що кожен третій міський та кожен четвертий сільський дошкільник має до-

даткові заняття поза ДНЗ 1-2 рази на тиждень (рис.). Виявлено значну частку дітей, які мають додаткові заняття 3-4 рази на тиждень, а також є діти, які займаються майже щодня. У містах таких дітей значно більше ($R = -0,4$, $p < 0,001$).

Привертає увагу той факт, що $40,1 \pm 2,5\%$ дітей у містах та $28,1 \pm 1,5\%$ у селах мають домашні завдання після повернення із ДНЗ. Отже, у містах в 1,4 рази більше дітей, які виконують домашні завдання ($p < 0,001$). У сільській місцевості $21,7 \pm 1,3\%$ дітей витрачають на домашні завдання до 30 хв. та $6,1 \pm 0,8\%$ — понад 30 хв., у містах відповідно — $28,7 \pm 2,3\%$ та $11,4 \pm 1,6\%$ дітей, що достовірно більше ($R = -0,4$, $p < 0,001$). Таким чином, у містах діти мають менше вільного часу поза ДНЗ, і це підтверджують дані щодо тривалості щоденних прогулянок після відвідування дошкільного навчального закладу.

Половина міських дітей проводять на свіжому повітрі ввечері менше години, що у 2,2 рази менше, ніж відповідний показник у сільській місцевості ($p < 0,001$) (табл. 2). У 16,0% міських дітей прогулянка після садочка складається практично з часу прямування із закладу додому. Лише кожен третій дошкільник у місті проводить

Рисунок
Характеристика дітей старшого дошкільного віку у міській та сільській місцевості за кратністю відвідувань додаткових занять на тиждень, %

маються у різноманітних гуртках, центрах, секціях.

Хлопчики віддають перевагу спортивним секціям, а дівчатка — заняттям танцями. З 369 міських дітей не виявлено хлопчиків, які б займалися живописом чи рукоділлям, тоді як у сільській місцевості у середньому 8,1% дітей обирають ручну працю (табл. 1). Привертає увагу також те, що у містах

Таблиця 2
Характеристика тривалості прогулянок поза ДНЗ у сільських та міських дошкільнят ($P \pm m$, %)

Розташування ДНЗ	Тривалість прогулянок поза ДНЗ		
	до 30 хв.	30-60 хв.	більше 1 години
Місто	$16,0 \pm 1,9^{**}$	$52,0 \pm 2,6$	$32,0 \pm 2,3$
Село	$3,7 \pm 0,6$	$23,6 \pm 1,4^{**}$	$72,7 \pm 1,5^{**}$
Разом	$9,8 \pm 0,8$	$37,8 \pm 1,3$	$52,3 \pm 1,4$

Примітка до таблиць 2-4:

** — відмінність між містом і селом, $p < 0,001$.

на свіжому повітрі ввечері більше 1 години, що у 2,2 рази менше відповідного показника сільських дітей ($p < 0,001$). Це підтверджує також пряма кореляційна залежність між місцем проживання та часом прогулянок дошкільнят, $p < 0,001$.

Під час вивчення візуального навантаження сучасних дошкільників не виявлено дітей, які б не дивилися телепередачі. Встановлено, що у середньому половина дітей старшого дошкільного віку щоденно дивиться телепередачі від 30 хв. до 1 години, кожна третя дитина — до 30 хв. (табл. 3). Привертає увагу те, що кількість дітей у селах, які дивляться телепередачі

ється розвитковими програмами за ПК. У селах таких дітей в 1,2 рази більше, ніж у містах ($p < 0,001$) (табл. 5). Але міські діти, які використовують розвиткові програми, витрачають на них значно більше часу, ніж сільські дошкільнята ($R = 0,3$, $p < 0,01$).

Вивчалось також формування у дітей режимних стереотипів, які є значущими для майбутнього школяра (табл. 6). Більше половини дітей (51,8%) лягають спати о 21.00-21.30, але у містах 43,7% дітей старшого дошкільного віку вкладаються спати після 21.30, що достовірно більше, ніж у селах ($R = -0,5$, $p < 0,05$).

Таблиця 3

Характеристика щоденної тривалості перегляду телепередач міськими та сільськими дітьми старшого дошкільного віку ($P \pm m$, %)

Розташування ДНЗ	Тривалість перегляду телепередач		
	від 1 до 2 годин	1 година - 30 хв.	до 30 хв.
Місто	16,3 ± 1,9	54,2 ± 2,5	29,5 ± 2,3
Село	27,3 ± 1,5**	45,4 ± 1,6	27,2 ± 2,1
Разом	21,8 ± 0,8	49,8 ± 2,0	28,4 ± 2,2

Таблиця 4

Характеристика тривалості перебування за ПК міських та сільських дітей старшого дошкільного віку ($P \pm m$, %)

Розташування ДНЗ	Тривалості перебування за ПК			
	від 1 до 2 год.	30 хв. - 1 год.	до 30 хв.	не користуються ПК
Місто	1,6 ± 0,6	16,5 ± 1,9**	41,5 ± 2,5	40,4 ± 2,5
Село	1,2 ± 0,2	7,9 ± 0,9	33,1 ± 1,5	57,8 ± 1,6**
Разом	1,4 ± 0,3	12,2 ± 0,9	37,3 ± 1,3	49,1 ± 1,4

більше 1 години, перевищує подібний показник у містах в 1,7 рази ($p < 0,001$). До того ж саме хлопчики у селах більше часу проводять перед телевизором, ніж дівчатка ($R = 0,7$, $p < 0,01$).

Половина дітей не користується персональними комп'ютерами (ПК). У селах таких дітей в 1,4 рази більше, ніж у містах ($p < 0,001$) (табл. 4). 41,5% міських та 33,1% сільських дошкільнят проводять за комп'ютером до 30 хв. на день. До 1 години на день перебувають за ПК 16,5% міських дітей старшого дошкільного віку, і це удвічі більше за аналогічний показник у сільській місцевості ($p < 0,001$).

Зазвичай діти старшого дошкільного віку під час перебування за комп'ютером віддають перевагу різноманітним іграм, проте батьки пропонують їм і розвиткові програми. Більшість дітей таки не займа-

Характеристика тривалості занять розвитковими програмами за ПК у міських та сільських дітей старшого дошкільного віку ($P \pm m$, %)

Розташування ДНЗ	Тривалість занять розвитковими програмами за ПК			
	понад 1 год.	30 хв. - 1 год.	до 30 хв.	не займаються
Місто	0,8 ± 0,4	7,9 ± 1,4#	31,2 ± 2,4*	60,2 ± 2,5
Село	0,5 ± 0,2	4,9 ± 0,6	24,4 ± 1,4	70,2 ± 1,5**
Разом	0,7 ± 0,2	6,4 ± 0,4	27,7 ± 1,6	65,2 ± 1,3

Примітки: # — відмінність між містом і селом, $p < 0,05$;

* — відмінність між містом і селом, $p < 0,01$;

** — відмінність між містом і селом, $p < 0,001$.

Таблиця 5

Характеристика часу укладання спати у міських та сільських дітей старшого дошкільного віку ($P \pm m$, %)

Розташування ДНЗ	Час укладання спати		
	до 21.00	21.00-21.30	після 21.30
Місто	11,1 ± 1,6	45,3 ± 2,5	43,7 ± 2,5**
Село	17,0 ± 1,2*	58,6 ± 1,6**	24,5 ± 1,4
Разом	14,1 ± 0,9	51,8 ± 1,4	34,1 ± 1,3

Примітки: * — відмінність між містом і селом, $p < 0,01$;

** — відмінність між містом і селом, $p < 0,001$.

Таблиця 6

На думку батьків, переважна більшість дітей ($96,9 \pm 0,4\%$) успішно засвоює навчальний матеріал, який викладається у садочку, незалежно від статі та місця проживання. Більшість дітей старшого дошкільного віку віддає перевагу навчанню у колективі ($82,1 \pm 1,9\%$ міських та $80,1 \pm 1,3\%$ сільських), решта — індивідуальній формі навчання. $90,5 \pm 1,5\%$ міських та $88,7 \pm 1,1\%$ сільських дітей виявляють вдома бажання читати, рахувати, писати або малювати. Серед тих, хто не виявляє інтересу до занять поза ДНЗ, виділяються міські хлопці — кількість їх у 2,4 рази більша за кількість неохочих до знань міських дівчаток ($14,0 \pm 2,7\%$ проти $5,9 \pm 1,6\%$, $p < 0,01$).

Більшості дітей ($95,9 \pm 0,4\%$) подобаються навчальні заняття у дошкільному закладі. Але серед тих, кому це не до вподоби, більшу частку складають міські дошкільнята — їх у 3,1 рази більше, ніж у сільській місцевості ($6,2 \pm 1,2\%$ проти $2,0 \pm 0,4\%$, $p < 0,01$).

Отже, дослідження особливостей режиму дня сучасних дошкільників свідчать про зменшення рухової активності та переважання статичних і сенсорних навантажень у позанавчальний час, що може викликати напруження у функціонуванні провідних систем організму.

Перспективними є дослідження з визначення режимних моментів під час перебування дітей у дошкільних навчальних закладах та встановлення провідних факторів, що впливають на формування їхнього здоров'я.

Висновки

1. Активна фаза режиму дня сучасних міських і сільських дошкільників відрізняється зсувом у часі приблизно на годину: сільські діти характеризуються більш раннім підйомом, прибуттям до закладу освіти, виходом із закладу та відходом до сну, що пов'язано з різним стилем життя у міській і сільській місцевості.

2. У позанавчальний час режим дня значної частки дітей старшого дошкільного віку характеризується переважно статично-сенсорним навантаженням: 40,1% міських та 28,1% сільських дітей мають домашні завдання; 59,6% міських та 42,1% сільських дітей проводять час за комп'ютером; усі діти переглядають телевізійні передачі.

3. Значна частка дітей (44,4% у містах та 33,6% у сільській місцевості) додатково займається у гуртках, у тому числі спортивного і танцювального профілю (23,0% міських та 14,6% сільських дітей).

ЛІТЕРАТУРА

1. Кучма В.Р. Современное дошкольное воспитание: гигиенические проблемы, пути решения, медико-профилактическая эффективность / В.Р. Кучма, А.А. Емельянок, Э.К. Кавалерская и др. — М.: Изд-во НЦЗД РАМН, 2012. — 356 с.

2. Якубова И.Ш. Гигиеническое обоснование системы управления здоровьем детей в дошкольных образовательных учреждениях: автореф. дис. / И.Ш. Якубова. — СПб, 2001. — 48 с.

3. Бобрищева-Пушкина Н.Д. Адаптация ребенка к пребыванию в дошкольных образовательных учреждениях / Н.Д. Бобрищева-Пушкина, О.Л. Попова, Л.Ю. Кузнецова, А.А. Силаев // Практика педиатра. — 2008. — № 10. — С. 66-72.

4. Антомонов М.Ю. Математическая обработка и анализ медико-биологических данных / М.Ю. Антомонов. — К., 2006. — 258 с.

Надійшла до редакції 22.02.2013.

INFLUENCE OF THE AIR POLLUTION ON THE FUNCTIONAL STATE OF THE CENTRAL NERVOUS SYSTEM AT THE SENIOR SCHOOLCHILDREN IN INDUSTRIAL CITY

Kapranov S.V.

ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ ЗАГРЯЗНИТЕЛЕЙ АТМОСФЕРНОГО ВОЗДУХА НА ФУНКЦИОНАЛЬНОЕ СОСТОЯНИЕ ЦЕНТРАЛЬНОЙ НЕРВНОЙ СИСТЕМЫ СТАРШЕКЛАСНИКОВ ПРОМЫШЛЕННОГО ГОРОДА

В

настоящее время наиболее важной государственной и общественной проблемой, стоящей перед Украиной, является обеспечение высоких показателей здоровья детей, подростков и молодежи.

Согласно общепринятому определению здоровье — это состояние полного физического, духовного и социального благополучия, а не только отсутствие болезни и физических дефектов. К показателям здоровья традиционно относятся физическое развитие, иммунологическая реактивность, заболеваемость, смертность, рождаемость. Также слагаемыми здоровья являются определенные социальные критерии: продолжительность жизни, физическая и умственная работоспособность, воспроизводство здорового потомства, нравственная и эстетическая удовлетворенность.

Кроме того, значимыми критериями здоровья считаются показатели, характеризующие

КАПРАНОВ С.В.

ГУ "Алчевская городская санитарно-эпидемиологическая станция Луганской области"

УДК

504.75:612.82-053.7 (1-31)

Ключевые слова:
загрязнители атмосферы, психическое состояние, старшеклассники.

ОЦІНКА ВПЛИВУ ЗАБРУДНЮВАЧІВ АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ НА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ЦЕНТРАЛЬНОЇ НЕРВОВОЇ СИСТЕМИ СТАРШОКЛАСНИКІВ ПРОМИСЛОВОГО МІСТА
Капранов С.В.

ДУ "Алчевська міська СЕС Луганської області"

Вивчено вплив забруднювачів атмосферного повітря на функціональний стан центральної нервової системи старшокласників промислового міста з великими виробництвами чорної металургії та коксохімії. Проведено дослідження за Спілбергером та Айзенком психічного стану 717 школярів 9-11 класів (15-17 років) 9 загальноосвітніх шкіл. Встановлено, що навчання учнів старших класів поблизу від великих підприємств чорної металургії та коксохімії в умовах високих рівнів забруднення атмосферного повітря шкідливими речовинами призводить до змін психічного стану школярів і характеризується підвищенням у них ситуаційної і особистої тривожності за Спілбергером, а також тривожності, фрустрації та ригідності за Айзенком на відстані до 3 км, особливо до 1 км від згаданих підприємств.

Розроблено профілактичні рекомендації.

Ключові слова: забруднювачі атмосфери, психічний стан, старшокласники.

© Капранов С.В. СТАТТЯ, 2013.